

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	pol leta naprej:	četrt leta naprej:	na mesec:
K 24—	K 22—	K 11—	K 5—	K 1—
pol leta	pol leta	četrt leta	četrt leta	na mesec
2—	2—	2—	2—	2—

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan zvečer izvenredno nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vsta za enkrat po 16 vln, za dvakrat po 14 vln, za trikrat ali večkrat po 12 vln. Parte in zahvala vrsta 20 vln. Poslano vrsta 30 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačilo naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odloži.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej: K 25—	celo leto naprej: K 30—
pol leta: K 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta: K 6—	celo leto naprej: K 35—
na mesec: K 2—	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, desno levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna. Velikanska bitka severno in vzhodno od Lvova še ni končana. — Rešeni štabni častniki s „Zente“. — Nem- ski zrakoplov nad Parizom.

Z naših bojišč.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča od danes zvečer ob 6. uri 30 minut uradno: Na severnem bojišču stoje naše čete tudi nadalje v hudem boju južno od črte Lublin-Krasno-stav-Hrubieszow. Odločitev se pričakuje v najbližnjem času. Na Balkanu ni nikakih bistvenih sprememb večerajšnje situacije.

Orjaški boj avstro-ogrsko vojske.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Vsi listi govore v pregledih o vojaškem položaju in o dosedanjih poročilih o orjaških bojih med Vislo in Dnjestrom, pri čemer imenujejo ta boj kot junaško bojevanje Avstro-Ogrske. V političnih krogih kakor med ljudstvom pričakujejo z napetostjo izid te bitke.

Velika bitka med Vislo in Dnjestrom.

»Slowo Polskie« v Lvovu je priobčilo v sredo zvečer to — le cenzurirano vest:

Severno od Lvova se je večeraj vnela velika bitka. Zmaga je na naši strani. V Lvov so pripeljali 5000 vojakov. Na ruski strani so izgube velike. Tudi na naši strani niso izgube neznatne. Danes jutraj je mestni fizikat pozval 50 lvovskih zdravnikov, naj bodo ob 3. popoldne na dispozicijo.

»Kurier Lwowski« pa je v četrtek priobčilo to — le, takisto cenzurirano poročilo:

Na brzih krilih prihaja iz zanesljivega vira vest, da je severno od Lvova, medaleč od ruske meje, avstrijska armada tako temeljito razbila ruske čete, da je več tisoč ruskih vojakov padlo v avstrijske roke in da je naša vojska vplnila nad 50 topov. Toda ne samo na severu so se bili boji. Vršili so se tudi boji v

ogromnem okrogu od Nowosielice po celem jugovzhodnem delu Galicije in se končali s trumom pod Nowosielico, kjer je bila razbita 200.000 mož broječa ruska armada. Naša vojska zasleduje bežečega sovražnika. Pričakovati je, da pride zvečer v Lvov transport kakih 5000 ruskih vojakov, ki so bili vjeti v zadnjih bojih.

Junaški nadvojvoda Josip.

Budimpešta, 31. avgusta. (Kor. urad.) Poročilo ogrskega brzojavnega in korespondenčnega urada: C. in kr. visokost nadvojvoda Jožef je dospel večeraj iz Šabca v Budimpešto in se je podal zvečer s svojo soprogo na vzhodni kolodvor k sprejemu ranjencev. Nadvojvoda je izrekel ravnateljstvu rešilne družbe svojo najtoplejšo zahvalo in priznanje za njegovo požrtvovalno delovanje ter se je pogovarjal tudi z več ranjenci. Govoril je nato z generaloma grofom Francom Marenziem in Jurjem Bahcem, proti katerima se je, glasom poročil ogrskih listov izjavil sledeče: Naši topovi so izborni, naša artilerija najboljša in kar se tiče uspehov naših monitorjev, so delovali ti kar najbolje. Sreča je, bojevati se skupaj s takimi močmi, kakršni so naši vojniki. Gredo v vsak ogenj, in če bi ne bil teren tako grozovit in težaven, bi bili naši uspehi še večji. V koruzi, visoki kot mož, smo se morali bojevati proti sovražniku, ki ne pozna nikačnega vojnega prava. To so krvočerni barbari, ki se bojujejo s sredstvi, ki jih ne uporabljajo nobeno civilizirano ljudstvo. Ne govorim tu o komitaških četah; od teh itak ni pričakoval svet ničesar drugega. A kar počnejo tam ženske in otroci, to mora razjeziti vsakogar do besnosti. O sebi samem nadvojvoda ni mnogo govoril, a njegov, od šrapnelovskih krogel prevrtan plašč dokazuje, da se je nahajal v hudi nevarnosti. Nadvojvoda je se-

del v Šabcu ravno pri kosilu, ko je neki šrapnel v njegovi neposredni bližini eksplodiral. K sreči so šrapnelske krogle zadele samo njegov plašč.

Osvojitev Lublina.

»Dziennik Polski« z dne 26. avgusta poroča: Naša vojska je večeraj zavzela Lublin po hitem boju s silnejšimi ruskimi četami. Rusi, ki so imeli velike izgube, so se v divjem begu umaknili. Naša vojska je vjela več tisoč Rusov, vplnila dva topa ter veliko množino strojnih pušk, streljiva in živil. Naša konjenica je zasledovala umikajočega se sovražnika, ki je pretrpel velike izgube.

Nadvojvoda Josip pešpolka št. 44.

Budimpešta, 31. avgusta. (Kor. urad.) Nadvojvoda Josip se je prejšnji teden v divizijskem povelju poslovil od 44. pešpolka, ki se je udeležil bitke pri Šabcu, z besedami: Globoko ginjen sem se udeležiti časti polnega prodiranja 44. pešpolka čez Savo ter sem videl kako ste se v najhujšem ognju kakor junaki brez strahu borili in prodirali naprej. Vedno sem vedel, da ste mojski vojniki, sedaj pa sem se prepričal, da ste v najlepšem in najplemenitejšem pomenu besede junaki, častniki in možovi v enaki meri; dali ste nam vzgled, kakršnih je malo v zgodovini, vzgled, kateremu slediti bo meni in mojim podrejenim v slavo. Potrtega srca se spominjam padlih junakov, ki jih bo Bog in zgodovina ovesnela z lovrom. Smrt vsakega posameznega izmed njih mi polni srce s tako globoko žalostjo, kakor bi bili vsi moji ljubi otroci. Spomin na nje bo živel naprej v moji duši. Priporočam jih milosti vsega božjega Boga. Štirinštrideset polk! Slave polni junaki! Ljubi moji sinovi! Vam vsem stiskam roke v imenu najvišjega vojnega gospoda in se vam zahvaljujem, da ste s svojim junaštvom domovini in armadi pridobili slavo. Moja cela divizija vas pozdravlja vesela in ginjena. Nepopisno ponosen sem, da se morem boriti z vami skupaj. Z odkrito hvaležnostjo in iskrenostjo vam čestitam ter prosim vsega božjega, da naj vas štiti tudi nadalje na vaših potih ter vam podeli svetle zmage. Nadvojvoda Josip, fm.

Nemški zrakoplovec vrge bomb v Pariz.

Pariz, 30. avgusta, preko Rima. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Neki nemški zrakoplov, ki je plul v višini kakih 2000 m nad Parizom, je vrgele okoli pol 2. popoldne bombo v mesto, ki je padla na cesto Rete-collets v bližini vojaške bolnice Sanct Martin. Dve ženski sta bili težko ranjeni. Iz zrakoplova so vrgli tudi trobojnico v nemških barvah, na kateri je bilo pritrjeno pismo nekega poročnika s sledečo vsebino: Nemška armada stoji pred pariškimi vrati. Pismo se konča: Ne preostaja vam drugega, nego da se tudi vi vdaste.

London, čez Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Kakor se poroča Reuterjevemu uradu iz Pariza, je plul čez Pariz neki nemški zrakoplov in je vrgele v mesto bombo, ki pa ni napravila nikake škode.

Rešena posadka s križarke »Zente«.

Dunaj, 31. avgusta. Korespondenca »Wilhelm« javlja: Po zanesljivih vesteh so bile z N. V. ladje »Zente« rešene te-le osebe, pripadajoče štabu: Poveljnik fregatni kapitan Pavel Pacher, linijski poročnik baron Franc Leonardi, Albert Homayer in Karei Cerri, fregatni poročnik Maksimilijan plem. Kramer, pomorska aspiranta Emil Berner in Ivan Süess, fregatni zdravnik dr. Rudolf Schummel, načelnika strojnega obrata Albert Raschendorfer in Friderik Stangel in mornariški komisar Gustav Mikesch. Med rešenimi se nahajata, kakor se zdi, tudi fregatni poročnik Ernest Dery in pomorski kadet Ferdinand pl. Herold. Vendar pa ta vest še ni potrjena. Imenik rešenega moštva se takisto razglasi, čim dospe.

Podlo obrekovanje jugoslovanskih vojakov.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Vojni minister je dobil sledeče brzojavno poročilo: Z ozirom na neugodne sodbe, ki so jih razširjali inozemski časopisi pred izbruhom vojne o načinu, kako bo nastopalo naše moštvo jugoslovanske narodnosti, mi je v posebno zadoščanje, da morem opozarjati na vzorni nastop pred sovražnikom in na dejanja sijajne hrabrosti dalmatinskih polkov Grof Lacy

št. 22 in domobranskega pešpolka Gruž št. 87. — W u r m fcm.

Angleži potopili nemško pomožno križarko.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča: Glasom poročila iz Las Palmasa, je angleška križarka »Highflyer« potopila nemški brzi parnik »Kaiser Wilhelm der Grosse«, ki je bil opremljen kot pomožna križarka, ko je bil ta zasidran v nevtralnih vodah španske kolonije Rio del Oro. Proti takemu kršenju nevtralnosti, ki se protivi mednarodnemu pravu, se mora protestirati. Anglija kaže s tem, da krši nedotakljivost nevtralnih voda, ki so jo priznale teoretično in praktično vse države, in da se noče brigati za to nevtralnost.

Bitka pri Ortelsburgu.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Vojni poročevalec berolinskega »Lokalanzeigerja« poroča o bitki pri Ortelsburgu: Spricho silne razsežnosti in razlike v ozemlju — zdaj jezero, zdaj gozd, vmes travniki in njive — ne more biti govora o kaki enotni fronti. Zgodilo se je, da so se ruski klini borili, stoječ pravokotno drug proti drugemu. Desni kot naše akcijske armade, torej prva linija, je pri Soldau-u in Tilgenburgu, središče (domobranci) okrog Hohensteina, levo krilo pa je smatrati pri Allensteinu, Wartenburgu in Bischofsburgu. Centrum se je obupnim poskusom prodiranja Rusov s svojimi težkimi baterijami zmagovito uprl. Na desni je šlo čez Neidenburg desno krilo naprej, na levi je šlo naprej levo krilo čez Passenheim. Ta operacija je proizvodila, da je bil ruski sovražnik popolnoma obkoljen. S svojimi petimi armadnimi zbori in tremi kavalerijskimi divizijami je stal z veliko premočjo proti naši armadi. Z visocine, zapadno od Hohensteina, sem videl približno 8000 vstih Rusov mimo iti. Napravili so vtisk stupnosti in potrtosti, a vmes je bilo dosti obsežnejših obrazov, o katerih je lahko verjeti, da so storili tista strašna barbarstva, o katerih pripovedujejo begunci.

Nevtralnost Italije.

»Hamburger Nachrichten«, znani veleugledni nemški list omenja govor o nevtralnosti Italije znani govor

LISTEK.

Realka.

Zadnjič se je bridko pritožil bivši učenec ljubljanske realke, kolikšne nadloge in težave da mu je delala nemščina in koliko da mu je pouk v tujem jeziku škodil še v poznejši dobi. Vse preveč narahlo se je bil dotaknil strune, ali pa se morda sam ni zavedal vseh različnih in mnogoštevilnih akordov te žalostne pesmi.

Poslali so me v ljubljansko realko iz vrhniške šole. Ta šola je bila takrat urejena še po starem, tako namreč, da so nas že koj v prvem razredu mučili z nemščino, v tretjem in četrtem pa kar po šest in več ur na teden. Kdor je hotel in mogel, je plačal povrh še posebno uro za nemško pogovarjanje. Moj nadučitelj se živi (Bog mu dodeli visoko starost!) ter lahko izpričuje, da nisem bil najslabši med učenci, temveč da so me smatrali za najboljšega. Nazadnje se mi je zdelo, da imam nemško gramatiko v mezinu in tudi besednega premoženja precejšnjo kopico. Če sem bral nemško knjigo, sem

jo za silo razumel, dasi mi je bilo vse nekam nemirno in zastrto, kakor da bi gledal skozi pajčolan. Vse to pa sem omenil zategadelj, ker bi mi drugače lahko očital kak novodoben ljubljanski pedagog, da je zakrivila vse poznejše ujme in skrbi samoslovenska šola s preskromnim poučevanjem nemščine.

Prišel sem v realko. S poukom so začeli v prostrani dvorani za telovadbo, začeli na ta način, da so nam razložili šolski red. V nemškem jeziku. Stali smo tam v dolgi vrsti, ne boglejenci iz vseh krajev lepe kranjske dežele, stali smo tam, gledali resnobni obraz ravnatelja ter nismo razumeli ničesar. Dušila me je dvorana, kolikor je bila prostrana in visoka, begali so me svečanostni obrazi, ki so se mi zdeli sovražni, na prsa me je tiščal vzduh, težak in tuj. Le toliko sem slišal in bral iz besed, z obrazov, iz samega vzduha, da je na svetu veliko stvari zabranjenih ter da so kazni mnogoštevilne in hude.

Tako mi je bila šola odtujena, bila mi je daljna in neprijazna že prvi dan. In ostala mi je tuja vse do konca. Pedagog nisem; toda po mojih mislih bi bila šola poglavitna dolžnost, da vabi otroka, ne pa da ga odbija. V šoli bi moral biti otrok do-

ma, med prijatelji in brati; jaz sem bil v tujem kraju med tujci; beseda se je zatikala, pogled se je umikal. Takrat sem občutil naravnost in globoko, da veže govorica človeka s človekom trdnje in zvestejše od vseh drugih vezi na svetu.

Najhujše pa je bilo, da me je šola že od začetka ranila tam, kjer je otrok najbolj občutljiv: ranila mi je ponos. Obšel me je srd in sram, kadar sem slišal, kako je glajše od mene odgovoril sošolec, o katerem sem dobro vedel, da ni bistrejši. V srce mi je rezalo, da se godi krivica, ki si je nisem mogel prav razložiti. Ob koncu tistega žalostnega prvega leta so mi dali sprichevalo, v katerem so se vrstili večjidel sami »zadostni« re-di; le v slovenščini so mi zapisali »odliko«.

V domači šoli sem imel veliko veselje do prirode, do zgodovine in do zemljepisja. To veselje je mahoma ugasnilo. Tujec mi je pripovedoval o ljubih stvareh, pripovedoval mi v napolnzanem, mračnem jeziku, postavil je visok plot medse in mene. Priroda je govorila z menoj samo še po nemško, je umrla; zgodovina se je izlila nekam v meglo ter se razblinila, v daljni daljavi so stali edini in sami nemški cesarji ter so grdo gle-

dali: zemlja je bila samo še prostrana karta, rdeče in rumeno popleskana, Ljubljana je bila Laibach in treba je bilo vedeti, da ima ta Laibach toliko in toliko prebivalcev. Učil sem se na izust stran za stranjo, brez ljubezni in brez zanimanja, časih celo s studom.

Ob prvih počitnicah pa vse drugo leto je bila moja edina skrb, da premagam nemščino. Bral sem brez nehanja, bral naglas, bral vse povrsti, karkoli sem dosegel, samo da je bilo nemško. Mučil sem se, da bi mislil po nemško, želel sem si, da bi po nemško sanjal. In zares so mi dali ob koncu drugega leta sprichevalo »z odliko«.

Tista »odlika« pa je bila za drago ceno kupljena.

Brezprimerni trud, ki je bil potreben, da se mi je razstrl motni pajčolan pred nemškim jezikom, da se je iz jecanja izvila govorica, ta trud celega leta je bil ponemnem zafrečkan, življenju, pameti in srcu izsiljen. V sedmih letih slovenske šole bi se bil lahko in po nevedoma priučil nemščini. Boljši nemščini; kajti vsled nasilnega vtepanja mi je vstal trdi, okorni šolski naglas vse dotlej, ko ga je nekoliko izgladilo prijetno dunajsko narečje.

Ob tistem trudu in boju je vzkliklo ter se razrastlo v meni brezmejno, žolčavo sovraštvo do nemščine in do vsega, kar je nemško; sovraštvo, ki se ga nikoli nisem mogel prav otrestiti. Zoperni so mi bili takomenovani nemški klasiki; morali smo natanko vedeti, kdaj in kje da so se porodili ti priskutni tujci, kaj da so počeli in kaj pisali; kdor ni vedel teh reči, je plačal šolnino. Šele v poznejših časih sem se mukoma premagal in osvobodil vsaj toliko, da sem spoznal veličino Goetheja.

Kljub boju in kljub temu, da sem nazadnje pogledal nemščini naravnost v lice, je ostal plot med njo in menoj, ni se omajal. Učenost, katere me je učila, je bila tuja učenost, zato ker jo je učila ona. Priroda je bila nemška priroda, torej tuja; zgodovina je bila nemška zgodovina, torej tuja. Uho je razumelo, pamet je zapisala; toda srce ni občutilo, lica se niso ogrela. Vsa ta učenost se ni prav nič dotikala življenja, nič mene samega, nič stvari, ki bi jih lahko prijel z roko, objel z dušo. Bil je papir, popisan in posvalkan, ves nagnusen, ki ga je človek ob koncu leta zalučal starinarju za par grošev ter si nato še oplaknil roke.

(Konec prihodnjik.)

kneza Bismarcka iz l. 1888. Takrat je rekel Bismarck, da nobena država ni dolžna se držati kakršne koli pogodbe če nasprotuje interesom naroda. Nobena velika država ne more svojega naroda rušiti samo zaradi besed kake pogodbe, sklenjene v popolnoma drugačnih razmerah. Če je Italija proklamirala svojo nevtralnost, ki se je natančno in pošteno drži, so jo pripravile k temu ne samo besede trozvezne pogodbe, ne samo vojaški ozir, ampak tudi ozir na javno mnenje in deželi. Odkar je poslevala v vojno Angleška, je za Nemce nevtralnost Italije morda še bolj koristna, kakor bi bila aktivna udeležba. Zakaj če bi Italija posegla v vojno, bi morda Angleška blokirala ves evropski kontinent. Tako pa so vsled nevtralnosti Italije odprti vsi sredozemski pristani in je vsled nje omogočeno Nemčiji, da ohrani svoje trgovinske zveze z Nizozemsko in s skandinavskimi deželami.

Spoznanje na Francoskem.

Pariz, 31. avgusta. (Kor. urad.) Clemenceau piše v svojem listu: Resnica je, da se Nemci silno trudijo obiti francosko levo krilo. Če pri tem ne zadenejo na odpor, jim je pot do Pariza odprta. Zadnji čas je, da se pripravijo utrdbe Pariza. Utrjenega Pariza ni mogoče zavzeti. Francoski narod ni premagan, če bo storil svojo dolžnost, še lahko uide nevarnosti. Če se pa to ne posreči, bi bila lepa Francoska nemška provinca, v kateri bi živele samo sence brez duše.

Ruska vojska na Finskem.

Stockholm, 31. avgusta. (Kor. urad.) »Afton Bladet« beleži kot precej zanesljivo sledeče: Na Finskem stoji najmanj 400.000 mož ruskih čet. Glavna moč stoji na črti Porkkala-Hango. Močni oddelki stoji tudi v trdnjavi Sveaborg in pri Helsingforsu.

V Rusiji ni uporov.

Petrograd, 31. avgusta. (Kor. urad.) Preko Kopenhagena poročajo: Petrogradska brzojavna agencija sporoča, da vlada v Odesi, kakor v celi Rusiji in ob mejah provinc popoln red in mir. Ne samo, da se ne poroča z nobene strani niti o najmanjših izgredivih, je tudi število zločinov padlo na popolnoma neobičajno mero, namreč za 70%.

Ruski vjetniki.

Budimpešta, 31. avgusta. (Kor. urad.) 1600 ruskih vojni vjetnikov je dospelo danes na tukajšnji kolodvor. Zastrazene so prepeljali v notranjost mesta.

Novi avstro-ogrski veleposlanik v Nemčiji.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Avstro-ogrski veleposlanik princ Hohenlohe, ki se je mudil v glavnem taborišču, je izročil cesarju svoje poverljivo pismo.

Odlikovanja.

Sarajevo, 31. avgusta. (Kor. urad.) Armadni poveljnik izm. Potiorek je, pooblaščen od cesarja, odlikoval več vojakov nemškega oddelka izpred Skadra zaradi njih junškega nastopa pred sovražnikom. Zlato hrabrostno medaljo je dobil narednik Herman Reinhardt, srebrno hrabrostno medaljo I. reda sergenti: Hans Höllinger, Rudolf Schlüter in Evgen Zinär in poddesetnik Willi Mainhold; srebrno hrabrostno medaljo II. reda pa so dobili poddesetniki: Kristof Dittmann in poddesetniki: Ernst Kessel, Ernst Steglich, Alojzij Fleitz, Maks Wenkelz, Karel Mühlhauser, Jurij Bayer in Viljem Egger ter pomorščaka Jurij Ran in Karel Kurz.

Državnozborna kontrolna komisija za državni dolg.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Državnozborna korespondenca poroča: Državnozborna kontrolna komisija za državni dolg je imela danes sejo, katere so se udeležili vsi člani te komisije. Tekom posvetovanja o načinu preskrbljenosti denarnih sredstev povodom obstoječih razmer se je izkazalo kot potrebno, pritegniti k seji vodjo finančnega ministrstva barona Engla. Ker trajajo razmere, ki ne dovoljujejo najetja posojila med prebivalstvom, naprej, se je preskrbelo za finančne potrebe prihodnjih mesecev podobno, kakor se je glede delnega zneska že pred tedni zgodilo. Vsled tega se bodo izdale državne zadolžnice v potrebni višini, na katere bo avstro-ogrska banka posodila denar za tako dolgo, da bo mogoče na denarnem trgu vzeti posojilo. M.

tem smislu je sklenila komisija za državni dolg soglasno kontratsignacijo.

Cesar za zastopale nemških vojakov.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Cesar je daroval Dunajskemu pomožnemu komiteju za podpiranje ostalih rodbin nemških vojakov in v Budimpešti z istim namenom ustanovljenemu komiteju po 15.000 mark iz svojih privatnih sredstev.

Za Rdeči križ in pomožne akcije.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Berchtold in soprog sta darovala avstrijskemu in ogrskemu Rdečemu križu po 10.000 kron nominalne vrednosti in vrednostnih papirih, vojnemu pomožnemu uradu v notranjem ministrstvu in uradu za skrb za vdove in sirote padlih vojakov po 5000 K ter enak znesek tudi podobnemu institutu na Ogrskem. Razen tega je pripravila grofica Berchtold v društveni sobi Leopoldina 30 postelj za ranjene vojake.

Luitpold Bavarski.

Monakovo, 31. avgusta. (Kor. urad.) Danes dopoldne so svečano položili v grobnico v cerkvi Sv. Kajatana truplo prestolonaslednikovega sina Luitpolda k večnemu počitku.

Znanstvene ekspedicije.

Praga, 31. avgusta. (Kor. urad.) Kakor poročajo večerni listi, je odposlalo praško nemško vseučilišče po eno znanstveno ekspedicijo na južno in severno bojišče.

Uničenje Löwena.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Iz Haaga se poroča »Vossische Zeitung«: V nasprotju s trditvijo, da v Löwenu niso belgijski franktirerji streljali na nemško vojaštvo, marveč pomotoma nemški vojski sami ter s tem provzročili kazni, ki je to mesto zadelo, posvetočuje korespondent lista »Nieuwe Rotterdamse Courrier«, kar je videl na lastne oči, da se je zgodil po načrtu prirejen napad franktirerjev. Streljanje se je začelo iz hiše, ležeče nasproti kolodvoru in se je širilo od hiše do hiše in od ulice do ulice. Ravnotako potrjuje ta korespondent, da so franktirerji rabili strojno puško, ki je stala pred nekim hotelom nasproti kolodvoru. V Löwenu je zastopnik rotterdamškega lista videl 400 angleških in škotskih vjetnikov; škotski so bili v svoji highland - noši.

Francoske grožnje.

Berolinska »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše o francoskih grožnjah, naslovljenih na adresu nevtralnih držav: Še preteklo soboto, ko je že vse svet vedel za francoske poraze, je francosko časopisje grozilo nevtralnimi državam. Senator Gervais je še v »Matinu« dal lekcije Italijanom, ker so proglasili svojo nevtralnost, ter jim dal razumeti, da se tisti, ki se ne izpostavljajo nobenim nevarnostim, tudi ne bodo udeležili razdelitve plena. Prav tako prešerna je tudi pisava francoskih listov napram Holandski. Listi so pisali med drugim: »Zdi se, da je Holandska res vse ukrenila, da varuje svojo teritorialno nevtralnost. Treba pa je varovati tudi politično in gospodarsko nevtralnost. V tem oziru bomo zahtevali od Holandske še posebno zagotovila, ki jih bomo mogli kontrolirati.« Na naslov Turčije je napisal Jean Herbet »Echo de Paris« članek, v katerem pravi med drugim, da Francija ne more trpeti nikakih zapletljajev v Orijentu in da ji je na tem ležeče, da se pozorišče vojnih dogodkov po nepotrebnem preveč ne razširi. — Francoskih groženj se pač v danem položaju nihče ne bo prestrašil.

Mühlhausen.

Mühlhausen, 30. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Ko so Francozi zapustili Mühlhausen so našli Nemci poleg običajnih razglasov še sledečo razglasitev: »S tem se razglša, da bodo patrulje preiskale vse kleti in hiše tega kraja. V slučaju, da bi se našlo v kaki hiši nemške ranjence ali nemške vojake skrite, ne da bi jih hišni posestniki preje naznaili, bodo ti takoj postreljeni. Nieder-Mörschweiler, 20. avgusta, poveljujejoči general Vautier.

Angleška.

London, 29. avgusta. (Preko Kopenhagena.) (Kor. urad.) »Observer« piše finančni minister Loyd George bo na turneji po Angliji.

delal razpoloženje za potrebo angleške zmage.

Turški vojni minister o vojaškem položaju Turčije.

Iz Carigrada poroča »Südslavische Korrespondenz«: Vojni minister Enver paša se je izrazil o vojaškem položaju Turčije o splošni mobilizaciji Turčije tako - le: Turčija je smatrala za potrebno, da odredi splošno mobilizacijo svoje armade in mornarice v svrha, da vsestransko zavaruje svojo nevtralnost v veliki evropski vojni. Mobilizacija naše armade se je izvršila z največjo preciznostjo in s potrebno hitrostjo, da lahko trdimo, da bo Turčija v danem trenutku popolnoma pripravljena za boj. Naša mobilizacija ne pomenja nobene grožnje in nima drugega namena, kakor da štiti nedotakljivost naših pravic in vseh naših pogodb. Gotovo pa je, da bomo orožje namenili proti vsakomur, ki bi skušal kršiti naše pravice. Mi smo zasidili meč pred svoje pravice in ga bomo znali tudi dobro vihteti. Navdušenje, s katerim hite vsi Osmani pod orožje, je brezprimerno, to navdušenje odgovarja novemu duhu, ki je zavladal med nami. Armada je pripravljena na boj in ima samo eno misel, da bi svetu pokazala, da nimajo slučajnosti balkanske vojne ničesar skupnega z močjo turške armade. Armada ne dela politike, bo pa izpolnila vsa pričakovanja, ki se stavijo v njo.

Usoda Belgije — usoda hujskega mostu.

Znani vojni poročevalci milanskega lista »Corriere della sera«, ki se je udeležil vseh velikih vojn zadnjih 16 let v Afriki in v Ameriki, v Aziji in Evropi ter se šele pred kratkim vrnil iz Meksike, se mudi sedaj v Belgiji. Od tam pošilja svojem listu vezanimiva poročila, ki jih pač citirajo berolinski in praški listi, ki jih pa mi ne moremo spoznavati, ker v Ljubljano »Corriere della sera« več ne prihaja. Iz citatov čeških in pruskih listov posnamemo sledeče iz Barzinijevih izjav, pisanih še pred bitko pred St. Quentinom: Od vsega začetka nasprotstev je Nemčija zbirala ogromne armade proti Belgiji. Temu velikanskemu zbiranju armad se je pripisovalo, da Nemci niso takoj prekorali meje. Reklo se je: »Toliko jih je, da se ne morejo ganiti.« A vendar je bilo belgijsko ozemlje vedno priljubljeno bojišče Evrope. Kateri moči pa so se vpirale nemškemu prodiranju čez Belgijo? Samo belgijske moči, ki so bile po zavzetju Liegea (Lütticha) reducirane na 80.000 bojevnikov. Oficialen francoski komunik je pač razglasil, da so se veliki oddelki francoske in angleške armade združili z belgijsko armado, a to je bila očitna neresnica. Samo nekaj malih oddelkov francoske kavalerie je prišlo čez belgijsko mejo in le ob meji so se koncentrirali francoski in angleški oddelki, pa niso šli dalje, kakor do Namurja. Misli se je, da Nemci ne bodo prišli čez Liege (Lüttich), a so prišli čez Liege in Namur in pri Huyu prekorali reko Mozo (Maas). Belgijška armada ni mogla kljubovati velikanskemu navelu in se je morala po obupnih bojih umakniti v Antwerpen. Nemška falanga ni našla več odpora in se je vrgla z obdobjanja vredno silo in naglico na francosko mejo. Kje so Francozi in Angličani? Se je vpraševalo. Nihče jih ni videl, a vendar so cirkulirale po celi Belgiji misteriozne govornice o tej francosko-angleški armadi, ki je ni bilo nikjer dobiti. Reklo se je, da marširajo ponoči, da bi bili varni pred aeroplani, podnevi pa da se skrivajo. Še finančni stražniki so bili prepričani, da je tako. Pred petimi ali šestimi dnevi se je nemška armada spravila čez reko Mozo (Maas). Šla je čez zgodovinski most pri Huyu. Ta most izgubi v vsaki vojni en steber in po vsaki mirovni pogodbi ga obnovijo. Nemci so ga tekom stoletij dvakrat pogrnali v zrak, da bi Francozi ne prišli čez reko in dvakrat so ga pogrnali Francozi v zrak, da bi Nemci ne mogli priti čez vodo. Pa tako kakor eni kakor drugi so prišli vzlic temu čez reko. Usoda mosta v Huyu je podobna usodi Belgije.

Dnevne vesti.

† Strašna usoda belgijskega mesta Löwen in njen nauk. Velikega in lepega belgijskega mesta Löwen ni več. Nemška armada je to krasno mesto razdejala, podrla dragocene palače in postrelila na stotine in stotine ljudi, moške, ženske in otroke, vse, kar ji je prišlo pod puško. Človeku se krči srce in v dušo ga boli, ko to čita, a treba je priznati, da se s tem ni zgodila nobena krivica, ampak da je nemška armada postopala po svojem pravu, ki volja za ves svet. Eno poglavitnih načel vojnega prava je, da se anglo-belgijski

armade, nikdar in nikoli pa se bojev ne sme udeleževati civilno prebivalstvo. Kdor ni vojak, pa stori kake sovražnosti proti tuji armadi, zapade smrti, in če se večje množice iz kakega kraja udeležijo boja, so krivi in nekrivi odgovorni in sovražnik jih sme postreliti in jim sme uničiti vse imetje, kakor se je to zgodilo v Löwenu. V to mesto je prišlo nemško vojaštvo in je s prebivalstvom čisto dobro izhajalo. V terek prejšnjega tedna se je nemško vojaštvo odpravilo iz Löwena, da bi šlo proti Antwerpenu. Ravno ko se je generalni štab odpravil z glavnega trga, je nenkrat začelo civilno prebivalstvo streljati iz oken in s streh. V hipu je padlo pet višjih oficirjev. Enako se je zgodilo tudi v več drugih ulicah. Nemci so seveda začeli takoj nazaj streljati. Med prvimi žrtvami sta bila dva duhovnika, padlo pa je tudi vse polno drugih ljudi, vse polno tudi nedolžnih. Obenem je začelo v mestu goreti in ogenj se je vsled eksplozije nekega skladišča bencina razširil. Mesto je danes v razvalinah. Zgodilo se je to po vojnem pravu; bila je to zaslužena kazen, da je civilno prebivalstvo poseglo v boj. Civilno prebivalstvo se ima v vojni mirno zadržati in tudi proti sovražniku ne sme ničesar storiti. Slovenci živimo sicer daleč od vseh bojišč in po človeški previdnosti ni misliti, da bi se v naših krajih prikazal kak sovražnik, vendar ne bo odveč, če si tudi naši ljudje zapomnijo določilo vojnega prava, da bodo take slučaje, kakor je usoda mesta Löwen, prav razumeli in prav sodili.

— Zlato dam za železo. Izkaz daril: Gospod stotnik Crusig 1 poročni prstan; gđc. Vera Rabič 1 prstan, 1 par uhanov, 3 zapestne zaponke, 1 obsek; A. W. P. 2 poročna prstana, 1 zaponka, 1 verižica, 1 broša, 3 prstane, 3 zapestnice, 4 obseke; g. Rajmund Lang 1 prstan; gospod in gospa dr. Demeter vitez Bleiweis - Trsteniški 2 poročna prstana; g. Fedor vitez Bleiweis - Trsteniški 2 prstana; neimenovan 2 poročna prstana; M. L. 1 prstan, 2 para uhanov; gđc. Marija Arch 1 brošo; gđc. Gusta Arch 1 zapestnico; g. Jakob Arch 1 verižico; gospa Ivana Schweiger, Tržič 1 prstan, 1 uhan, 1 obsek; gđc. Barbara Vovk, grad Turn, 1 verižico; g. Herman Brandt 2 poročna prstana; bolniška strežnica Ida 1 prstan; neimenovan 1 medaljon, 1 prstan, 1 par uhanov, 1 zapestnica; gospa A. Košenina 1 prstan, 1 tolar; gđc. Minka Petrič, Vipava: 1 par uhanov; gospa poročnika Albrehta 1 prstan, 2 obseka, 1 zaponka; neimenovan 1 prstan; gđc. Ana Kaiser 1 prstan; gospa Sofija Pirc 1 prstan; gospa L. Metschnig 1 prstan; gospa Marija pl. Ganser 1 poročni prstan, 1 zapestnico; gđc. Olga Potočnik 1 prstan, 1 križec; gđc. Mojdi Hribar 1 uro; gđc. Pavla Hribar 1 prstan; gđc. Mimi Hutter 1 prstan; gđc. Lota Papež 1 par uhanov; gđc. Viki Kerše 1 verižico, 4 obsekov; gospa Ursula Rozman, Boh. Bistrica 1 poročni prstan, 1 par uhanov; gospa Marija Berdajs 1 prstan, 1 brošo, 2 para uhanov; gospa Roza Worm 1 prstan, 1 zapestnico; učenka Marija Worm 1 prstan, 1 srček; gospa Pollack 1 prstan; neimenovan 1 par uhanov; gospa Ana Kastreuz 1 prstan, 1 brošo, 1 verižico; gđc. Melila Kastreuz 1 poročni prstan; gđc. Flora Kastreuz 1 medaljon; gospa Flora Pehani 1 brošo; gospa Erika Schuster 1 verižico; gđc. Josipina Lorant 2 prstana, 3 uhane; gospa Kavčič 2 poročna prstana, 1 gumb; gđc. Stana Visjak 1 prstan; gđc. Elza Primožič 2 poročna prstana, 1 prstan; gđc. Ana Pliček 1 prstan; g. Kajo Delič 1 prstan; g. Ludovik Černe st. 1 prstan; gđc. Tinka Černe 1 brošo; g. in ga. Korčan 4 prstane, 1 uhan; neimenovan 3 prstane, 1 par uhanov, 1 kravatno iglo, 1 brošo, 1 zaponko; gospa Marija Slana, Postojna 1 prstan, 1 zapestnico, 1 brošo, 1 verižico, 1 obsek; gospa Ana Sever, Postojna 3 prstane, 1 verižica; gospod in gospa Witt 2 prstana; g. E. Stöckl 1 poročni prstan; gospa Antonija Felber 1 poročni prstan; g. Henrik Felber 1 prstan, 1 obsek; gđc. Roza Felber 1 zapestnico; gđc. Izabela Felber 3 prstane, 3 pare uhanov in drugo; gđc. Marija Krajšek 3 uhane; neimenovan 1 prstan, 1 križec, 1 obsek; gđc. Anica Kunc 1 prstan; gospa Viki Kotzbek, Kranj 1 prstan; gospa Albertina Pirc 1 prstan; g. Rezi Homar 1 prstan; neimenovana 1 prstan, 1 par uhanov, 1 zapestnico, 1 verižico, 1 obsek; g. in gospa Schönbacher 2 poročna prstana; M. P. 1 prstan; g. Adolf Bucher 2 poročna prstana; g. in ga. Drakulič 2 poročna prstana; gđc. Ana Hitzl 1 uro; ga. Elija Hitzl 1 zapestnico; gospa Miklič 2 poročna prstana, 2 prstana, 1 par uhanov, 1 križec; g. in ga. Schrantzer 1 verižico, 1 prstan, 1 zapestnico z obsekom; g. Avgust

Pitler, Domžale 1 poročni prstan; g. H. Haarmann 3 prstane 2 K 20 v; ga. Marija Ravnik, Boh. Bistrica 1 poročni prstan; g. Marija Sodja, Boh. Bistrica 2 poročna prstana; gospa Beti Gindl, Boh. Bistrica 2 prstana, 1 par uhanov; gđc. Ljudmila Zagar 1 zapestnico; g. in ga. Lavš, Tržič 2 poročna prstana, 1 par uhanov, 1 brošo; gospa Marija Potokar, Tržič 1 brošo.

— Oskrba naših ranjencev. Včeraj smo omenili nekatera poslopja in zavode, v katerih je kranjska podružnica Rdečega križa z vso vestnostjo ukrenila vse potrebno, da bodo naši ranjenci dobili vso potrebno oskrbo in postrežbo. So pa še druga poslopja, v katerih bodo nastanili ranjenci. Predvsem moramo omeniti »Mladika«. Sredi cvetočega in zelenega vrta stoječe poslopje, v katerem je prej prepevala mladina, se je izpremenilo v tiho, mirno vojaško bolnico, v kateri naj dobe utehe in zdravila bojevnik, ki se niso bali pogledati smrti v obraz, da branijo svojo domovino. Vse širne sobane so polne postelj. Vse belo, čisto in snažno. Bolnik, ki bo prišel v te zračne in bele sobane, se bo čutil, da se nahaja v bolnici. Pripravljenih je 156 postelj in sicer 144 za moštvo, 12 postelj pa za častnike. Društvo »Mladika« je radevolje odstopilo vse postelje in vso opravo. Nekatere gojenke so imele žimnice, ki so jih pa tudi dale vojaštvu na razpolaganje. Gospod Peter Majdič, ki je vzel domov žimnice svojih hčer, je naročil, naj se na njegov račun nakupijo druge. Omeniti pa moramo, da so tudi Uršulinke odstopile okoli 70 postelj z žimnicami vred. In tako sta se tako-rekoč združila dva internata, uršulinski samostan in »Mladika«, v skupni skrbi za naše ranjeno vojaštvo. Poleg »Mladike« je Mestnilice, ki je tudi odprla svoja vrata našim hrabrim bojevnikom. V velikih in zračnih sobanah je 194 postelj za moštvo. Tudi to poslopje s svojimi svetlimi dvoranami je kar najudobnejše urejeno za sprejem ranjencev. Tudi c. kr. obrtno šolo so izpremenili v bolnico. Pripravljenih je 530 postelj, deloma za moštvo, deloma za častnike. Tudi tu je vse vzorno urejeno. Samo nekaj pogrešamo. Tupatam je mnogo postelj, ki nimajo blazin. Nedostaja tudi prevlek za blazine. Prepričani pa smo, da bodo usmiljena srca temu odpomogla. Navzlic temu pa smemo trditi, da bodo ranjenci, ki bodo prišli eventualno v Ljubljano, ležali v lepih, zračnih in zdravih prostorih, kjer bodo dobili vse, kar potrebujejo, da zopet ozdravijo.

— Že sedaj se spominjajte naših prebijačih vojakov! Mnogo tisočev naših vrlih in neustrašnih bojevnikov stoji na mejah severa in vzhoda. Zapustili so najdražje, da varujejo svojo domovino pred sovražnikom, ki je zmožen povzročiti vsako grozovitost. In vendar pozabljajo mnogi, ki so odhajajoče vojake blagosiljali in jim želeli srečno vrnitev iz sovražnikovih dežele, da preži še hujši sovražnik; sovražnik, proti kateremu se je nemogoče boriti — zloglasna ruska zima! — Izkušnja Napoleona pred 100 leti uči tudi nas, da je ruska zima nevarnejša od ruskih topov. Če tudi nihče ne misli na pohod v te neprijetne kraje pozimi, vendar bodo stali naši vrli vojaki na straži v ledu in snegu ob meji. Zato je naša dolžnost tem junakom, ki se z žrtvovanjem vsega svojega bitja bijejo za domovino in našo svobodo, olajšati kolikor je mogoče težko nalogo in jih varovati pred strašnim mrazom. Ker ni mogoče od danes do jutri preskrbeti tople obleke, zato prosimo prav lepo, da vsak pomaga pri izvršitvi te velike naloge. Gotovo je že vsak žrtvoval Rdečemu križu trohico, vendar trdno upamo, da ljubezen in skrb za naše vojake ni pomenjala in vsak skrbi tudi za one rad, ki sicer neranjeni izvršujejo, izpostavljeni vsem neprijetnostim ledene zime, svojo težko dolžnost. Za vsak dar smo hvaležni, naj bo volna, predmeti pleteni iz volne (snežne kape, dokolenice, nogavice, ogrevalci kolen, jopiči, telovniki), koci in druge tople odeje, toplo blago itd. Taki predmeti naj se blagovolijo poslati v cesarja Franc Jožefa azil, kjer se bo oddalo onim, ki ne morejo žrtvovati volne itd. ampak hočejo brezplačno delati, predmete v izvršitev.

— Nič alkohola za vojake. Ogrsko ministrstvo notranjih del je izdalo odredbo, v kateri pravi, da izkazuje prebivalstvo svojo ljubezen v vojsko odhajajočim vojakom na način, ki zna biti zdravju vojakov škodljiv, večinoma daje občinstvo vojakom alkoholne pijače, ki jih vojaštvo vsled žeje v tej vročini čez mero vživa. Vživanje alkoholnih pijač oslabi vojaka, provzroča boleznin in ima slab vpliv na bojno zmogljivost vojakov. Zato je ministrstvo prepovedalo dajati vojakom na postajah alkoholne pijače in le dovolilo, da se jim dajo brezalkoholna okrepčila.

— **Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin** se prične na mestnem magistratu v soboto, dne 3. septembra 1914 v mestnem nastanitvenem uradu (Mestni trg 27, III. nadstropje) in sicer za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski kraj) dne 5. in 6. septembra, za II. mestni okraj (Mestni trg, Stari trg, Karlovska cesta in Dolenjska cesta) dne 7. in 8. septembra, za III. mestni okraj (Gradišče do Franca Jožeta cesta, Krakovo in Trnovo), de 9. in 10. septembra, za IV. mestni okraj (Prešernova ulica, Franca Jožeta cesta, okrog Dunajske ceste in St. Peterški kraj z Vodmatom) dne 11. in 12. in 13. septembra. Od 14. septembra dalje za vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh. Stranke se prosijo, da se po možnosti drže teh določb. Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

— **V bitki pri Loznici ranjen Slovenec.** Bitke pri Loznici se je udeležil kot rezervni častnik tudi sodnik v Ložu, dr. Ivan Likar. V boju dne 15. avgusta je bil ranjen in sicer mu je šrapnel razbil levo roko. Dr. Likarja so prepeljali v Zagreb, kjer leži sedaj v domobranski bolnici, soba št. 48. Rana je težka. Zdravljenje bo trajalo 3 do 4 mesece. Dr. Likar ostane še približno en mesec v bolnici v Zagrebu, potem pa ga prepeljejo v Ljubljano.

— **Poštno ravnanje razglašeno.** Opozarja se, da pri pismih, ki so naslovljeni v Galicijo ali v Bukovino ni treba, da so odprta. To velja samo za pisma, ki se oddajajo v Galicijo ali v Bukovino. Istotako ni potrebno, da so pisma, ki se glase na pripadnike c. kr. armade, odprta; le pisma, ki prihajajo od armade, morajo biti odprta.

— **Sankcioniran zakonski načrt.** Cesar je sankcioniral zakonski načrt, sklenjen od deželne zbornice kranjskega, glede pobiranja 40% dokaže na direktno davke v cestnem okraju žužemberškem za 1. 1914.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** se je vršila dne 28. avgusta. Odbor je govoril o daljšem romanu iz slovenske zgodovine, a je odložil definitivno sklepanje na poznejši čas. Neki rökopis, ki je bil le pogojno sprejet, Matica zavrača, ker vlagatelj noče ugoditi njenim željam. V sled izvanrednega znanega položaja je Matica primorana, svoja izdavanja nekoliko skrajšati. Izda pa Zbornik z Vošnjakovim korespondenco, Zabavno knjižnico z daljšo povestjo E. Kristana, Knezovo knjižnico z osebno povestjo Zofke Kvedrove, zbirko novelic Fr. Ks. Meška in v Prevodih iz svetovne književnosti dvojice Shakespearjevih komedij, ki jih je prevedel g. O. Župančič.

— **»Ilustrovani Tednik«**, kakor tudi njegov naslednik ilustrovani list »Tedenske Slike«, sta se vsled zanimivih slik in raznovrstnega čtiva, posebno pa vsled svojega horetno narodnega neustranskega stališča povsod vseobče priljubila. Priporočamo p. n. občinstvu, da kupuje in naročuje list »Tedenske Slike«. Opozorjamo na oglas v današnji številki našega lista.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji II. državne gimnazije v Ljubljani.

Začetek šole na deželi. Piše se nam: Kakor se sliši, se od gotovih strani dela na to, naj bi se pričelo šolo na deželi še le 1. novembra radi poljedelskega dela, pri katerem se naj šolske otroke uporabljajo. Kdor razmere in potrebe na deželi dobro pozna, ta ve, da ni prav nič potreba takega odlašanja. Reči se sme, da prej narobe. Veliko kmetijskih staršev želi šole, že da se na ta način za del časa na dan znebe skrbi kod lazijo in kaj delajo otroci 6- do 12letni. Vsak pameten človek mora priznati, da otrok, star šest let, pa tudi 10, 11 let, še ne more pomagati na polju. Tudi za varstvo doma niso kaj prida, saj je znano, da je ravno po takih otrocih povzročenih ob priliki varovanja, veliko nesreč — požarov. Za delo taki otroci v tej starosti še sploh niso sposobni, to mora vsak priznati, ki količikar razmere pozna. Tedaj je vendar bolje, da predsedne nekaj ur na dan v šoli, kakor pa, da bi se okrog podili in podivjali. Otroci, ki se jih res že more uporabljati pri raznih delih, so oni, ki so že dopolnili 12. leto. Ti pa tako hodijo le zimski čas navadno le po enkrat na teden pol dne v šolo. No, pa magari naj se ta šola še skrči ali popolnoma opusti, če že res nobeno delo ni mogoče brez otrok na stroške šole. Naj se dalje da še olajšave za letos tudi otrokom, ki so stari 11, ali pa samo 10 let, a so bili že eno leto v najvišjem razredu ali oddelku v domači šoli. Ozira se naj tudi na otroke, katerih očete so poklicani pod zastave; posebno pri zamudah. Nikakor pa nismo za to, da bi se pouk krajšal brez potrebe. Saj se ve, da kakor vse drugo, tako bo tudi pouk trpel pod vtiskom sedanega

časa več ali manj. Čemu še potem krajšati, kjer ni potreba? Vsako delo, kjer le mogoče, tako tudi šola, naj gre redno naprej, kar s tem bomo najprej zacelili rane, ki jih zada vojska. Iz Jesenic. V nedeljo, dne 30. t. m. vršila se je dirka iz Kranjske gore do Jesenic, 22 km, ki jo je priredilo v prid »Rdečemu križu« oziroma v korist rodbinam rezervistov Slov. kolesarsko društvo Zlatorog na Jesenicah. Udeležilo se je dirke precej kolesarjev — domačinov in obiskali so nas tudi zastopniki kol. društva Ilirija v Ljubljani. Zmagal je Ciber Ivan, ki je prehitel progo v 45 min. 40 sek. Njegov naslednik je bil Kastelic Alfonz, ki je dosegel cilj za sekundo pozneje! Oba sta člana društva Ilirija iz Ljubljane. Tretji zmagovalec je bil Sluga Ludvik iz Dovjega, ki je prevozil progo v 49. min. 30 sek. Vsi ostali so prevozili pot od 52 minutah do 85 minutah. Omeniti je, da je veter precej oviral hitro vožnjo. »Rdeči križ« ozir. rodbine rezervistov bodo prejeli prav lep znesek.

V Gornjem gradu je včeraj umrl g. Josip Kranjc, veleposestnik in trgovec z lesom. Pokojnik je bil odločen narodnjak, ki je vselej nevtralen kazal svoje napredno mišljenje. Bil je med ustanovniki Čitalnice, osnoval pa je tudi lepo se razvijajočo posojilnico, katere načelnik je bil do svoje smrti. Doma in v celem gornjegradskem okraju je vžival velik ugled in spoštovanje. Opetovano je bil izvoljen za načelnika kranjskega zastopa, član te korporacije pa je ostal do svoje smrti. Pokojnik, ki je dosegel starost 71 let, je bil izredno delaven na gospodarskem polju, a tudi na narodnem poprišču je bil ne samo dober, marveč tudi izredno pošten delavec. V Gornjem gradu in v celem okraju bodo pokojnega Kranjca težko pogrešali in skoro se zdi, da je njegova izguba nenaдомestljiva. Pogreb bo v sredo dopoldne ob 10. Vremenu pokojniku blag spomin, spoštovani rodbini naše sožalje.

Ponesrečeni poskus s »pfadfinderji« kot kmetijskimi delavci. Iz Gradca je došlo veliko število »pfadfinderjev« (dijakov in učencev srednjih šol) v Savinsko dolino obirat hmelji. Ta pomoč se pa ni obnesla. Posestniki so fante poslali v Gradec nazaj. Menda se taki poskusi ne bodo več ponavljali. Delavskih sil imamo na Spodnjem Štajerskem sami dovolj; kjer jih res ni, se dajo dobiti iz bližnjih občin. Odbori za opravljanje poljskih del in politične oblasti gredo tu rade vsakomur na roko.

Od Sv. Miklavža nad Ormožem. Za tukajšnji poštni okoliš se upelje s 1. septembrom 6kratno raznašanje pošte na teden.

Pulj v vojni časih. Oficijozni list »Polaer Tagblatt« piše v svoji nedeljski izdaji: »Vesti, ki se širijo v monarhiji o Pulju in o katerih prebivalci našega mesta izvedo po novodolščicah in iz pisem svojih sorodnikov, so naravnost pustolovske. V zvezi z vestmi, dementiranimi po c. kr. koresp. uradu, o velikih izgubah našega brodomarja v bojih, ki se sploh nikoli niso vršili, so nastale najnevarnejše govorice o razmerah v našem mestu in o nevarnostih, ki jih je mesto preživelo, oziroma ki jih ni preživelo. Dolžnost našega časopisa je pač — in v tem oziru nas bodo gotovo naše cenzurne oblasti podpirale v celem obsegu — da razpršimo vse dvome o zanesljivosti uradnih poročil, in prvi vrsti onih, ki se nanašajo na naše mesto. Puljsko mesto je v teh nemirnih časih takšno, kakor navadno. Povsem umljivo je, da je vzpričo neprestanega izseljevanja nepremičnih slojev v mestu videti več vojaštva kakor sicer, toda Pulj je od nekdaj nudil izrazito vojaško sliko, da se torej razloček med mirnim časom ne opaža tako, kakor morda drugje. Nastala je potreba izjemnih odredb, ki jih je zahteval dani položaj, toda vojaške oblasti so te odredbe omejile na najnujnejše, tako, da pod temi odredbami ni malo ne trpi ne meščansko življenje, ne prijavni promet. Za to dobrohotnost in naklonjenost so se meščani izkazali hvaležne s tem, da podpirajo vse državne akcije. Zbirke za razne dobrodelne namene v svrhu, da se olajša beda revnih slojev, ki jih je vojna zalotila popolnoma nepripravljene, so donesle za naše razmere prav lepe svote, jasen dokaz za požrtvovalnost in domoljubje našega prebivalstva, ki ni ravno posebno bogato blagoslovljeno z zemeljskimi darovi. Po inicijativi sodnega svetnika Peručiča se je v Pulju osnoval vojnopomočni odbor, v katerem so zastopane vse stranke in vse narodnosti in ki ima namen, da preskrbuje prebivalce, ki se izseljujejo, z najpotrebnejšimi sredstvi za pot in za prve potrebščine v njihovem novem bivališču. Varnostna služba odgovarja vsem zahtevam in policijska poročila, ki jih vsak dan priobčjuje lokalni listi, so dragoceni dokazi za to. Zločinski

kronika vé povedati samo o malih tatvinah in od izbruha vojne ni nobeno večje hudo delo, ki bi ogrožalo varnosti mestnega prebivalstva. Vse odredbe, da mora biti ob 9. uri zvečer vse zaprto, so prenehali celo vsi nočni izgredi. Za varnost zapuščenih prodajal in stanovanj skrbi prostovoljna meščanska garda. Zunanji živčeni sorodniki puljskega prebivalstva so torej lahko popolnoma pomirjeni. Doslej se ni še ničesar zgodilo, kar bi moglo upravičiti njihovo bojazn. V mestu ni opaziti prav nobenega razburjenja. Prebivalci, ki so se odločili, da ostanejo tu, se čutijo popolnoma varne in doslej še niso imeli prilike, da bi pokazali svojo hladnokrvnost in prevdarnost. Zdravstvene razmere so v Pulju tudi normalne.

Začetkom vojne je med Nemci nastalo veliko bojevalno gibanje proti vsem francoskim in angleškim izdelkom. To se je podelilo, ker je dunajska trgovska zbornica občinstvu stvar pojasnila. Zato pa je zdaj med Nemci veliko gibanje za iztrebljenje ne le vseh drugojezičnih napisov, nego tudi za iztrebljenje francoskih in angleških besed iz nemškega jezika. Časih naredi to prizadevanje že nekoliko komičen vtis. Tako n. pr. so zdaj sklenili izdelovalci klobas na Dunaju, da se bo takozvana »Pariserwurst« odslej imenovala »Berlinerwurst«. Dobro vprašuje neki dunajski list, kako se bo v prihodnje imenoval »Der Englische Gruss«.

Francoski in angleški kino-filmi na Dunaju prepovedani. Zadnje dni so bili vsi dunajski posetniki kinematografov poklicani na magistrat in se jim je naznanilo, da je vzprijazanje francoskih in angleških kinofilmov v Avstriji prepovedano. V sled tega izgube kruh vsi dunajski nastavitelji dotičnih francoskih in angleških film.

Avstro - Američani v Trstu je vsem svojim uslužbencem do zadnje pometalke odpovedala službe in sicer do 30. septembra. Kakor znano, stori država za to družbo ogromno mnogo.

Slama se bode prodajala na javni dražbi v petek, dne 4. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v Salezijanskem zavodu na Rakovniku. Kupci se vabijo.

Brzobjavna poročila.

Nemške zmage.

Berolin, 1. septembra. (Kor. ur.) Veliko glavno taborišče poroča z dne 31. avgusta: Armada generalnega polkovnika pl. Klucka je z enim armadnim korom odbila v okolici Comblesa poskus krilnega napada, ki ga je izvršila neka slaba francoska četa. — Armada generalnega polkovnika pl. Bülowa je popolnoma porazila močnejšo francosko armado pri St. Quentinu. Ze preje je na prodiranju vjela en cel angleški pehotni bataljon. — Armada generalnega polkovnika barona Hausena je potisnila sovražnika iz Aisne pri Reihelu. — Armada vojske Würtemberškega je pri nadaljevanju prehoda preko reke Mas najprej s sprednjimi voji presemetila sovražnika, a se je morala vsled navihaja močnih sovražnih sil deloma zopet umakniti preko Mase. Armada je nato prehode preko reke zopet zavzela in prodira sedaj proti reki Aisne. For Les Ayvelles zadaj za to armado je padel. — Armada nemškega prestolonaslednika nadaljuje prodiranje proti reki Mas in preko te reke. Preje je vjela pri izpadu poveljnika trdnjave Montmedy z vso posadko, tudi trdnjava je padla v njene roke. — Armadi prestolonaslednika bavarskega in generalnega polkovnika pl. Heeringena se nahajata še v neprestanih bojih v francoski Lotaringiji.

Na vzhodu je sporočena zmaga armade generalnega polkovnika pl. Hindenburga veliko večje važnosti, kakor se je sprva moglo pregledati. Vključ temu, da so nove sovražne čete izvršile napad preko Neidenburga, vendar je sovražnikov poraz popoln. Uničeni so trije armadni kor. 60.000 vjetnikov, med njimi dva poveljujoča generala, mnogo topov in zastav je padlo v naše roke. V severni Vzhodni Prusiji se nahajajoče ruske čete so se jele umikati. — Pl. Stein, generalni kvartirni mojster.

Nemške zmage na vzhodnih bojiščih. **Berolin, 1. septembra.** (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Cesar Viljem je imenoval zmagovitega vojskovodjo na vzhodnem bojišču, generala pl. Hindenburga, za generalobersta ter mu je podelil Železni križ I. reda. Obenem mu je poslal sledečo brzobjavko:

Vojni glavni stan, 29. avgusta. S svojo, v 3dnevni bitki doseženo popolno zmago nad rusko premočjo si je zaslužila armada za vselej zahvalo domovine. S celo Nemčijo vred sem ponosen na ta uspeh ar-

made pod vašim vodstvom. Sporočite hrabrim četam moje tople cesarjevo priznanje. — Viljem, imperator, rex.

Ranjenci.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Danes popoldne je prišla nadvojvodinja Blanka s svojimi 4 hčerkami v garnizijsko bolnico št. 2 ter si ogledala pred vsem pod vodstvom štabnega zdravnika dr. Frischa bolne in ranjene, ki so dobili vsi cigarete, amulete in slike. Nato si je nadvojvodinja ogledala prostore bolnice.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Danes proti 8. zvečer je dospel s severnega bojišča zopet transport 224 ranjencev in bolnikov, med njimi kakih 80 častnikov. Na severnem koldvoru so jih sprejeli železniški minister dr. Forster, podpredsednik Rdečega križa general infanterije, plem. Zednik, grofica Kinsky, grof Belegarde in dame pomožnega komiteja. Ko so dali ranjencem hrano in pijačo ter so jih zdravniško preiskali, so jih odpeljali v razne bolnice. Mnogoča je ranjence na poti burno pozdravljala.

Razne naredbe.

Dunaj, 1. septembra. (Kor. urad.) Današnja »Wiener Zeitung« prinaša cesarjevo naredbo o vplivu vojnih dogodkov na roke, termine in postopanja.

Dunaj, 1. septembra. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« prinaša naredbo celotnega ministrstva glede ustavitve porotnih sodišč v celi Avstriji. To naredbo upravičujejo z ozirom na razvijajoče se dogodke ter se posebno naglašajo, da je vsled vpoklica starejših letnikov črne vojske in vsled dolžnosti za vojne službe nemogoče v posameznem slučaju sestaviti porotniško listo. Razen tega se je bati, da bi kljub dobri volji manjkali porotnikom mir in prevdarnost in brezstrastno presojanje, ki tvorijo bistveno jamstvo za nepartajžno in neodvisno pravosodstvo. K temu prihaja še okolnost, da je vsled vojne gospodarsko življenje zelo moteno in ni mogoče med večtedenskim zasedanjem porotnih sodišč prav veliko število mož odrediti pridobivanju.

Poljska dela.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Poljska dela bodo danes vsled pomanjkanja konj združena z velikimi težkočami. Zato je potrebna najširša uporaba strojev, zlasti se morajo vsi razpoložljivi parni in motorni plugi popolnoma izrabiti. Da se to doseže, je poljedelsko ministrstvo pozvalo deželne kulturne svete in kmetijske družbe, da naj prosijo posestnike parnih in motornih plugov, da jih izposodijo, ko bodo končali svoja poljska dela poljedelskim združenjem kmetovalcev, kjer se dajo taki plugi rabiti proti primerni odškodnini ali pa da za odškodnino izvrše pri posameznih kmetovalcih ta poljedelska dela. Tudi politične deželne oblasti so dobile naročilo, da delajo na to, da bodo posestniki takih strojev kolikor možno šli kmetovalcem na roko. Kvalificirane strojnike za poljedelske stroje je mogoče za čas neobhodne potrebe oprostiti od vpoklica v črno vojsko, oziroma onim, ki so že nastopili, dati dopust, če se niso odšli na bojišče.

Tržaška borza.

Trst, 31. avgusta. (Kor. urad.) Na podlagi borznega statuta in norm za ureditev operacij na tržaški borzi je odredilo tukajšnje borzno ravnanje oziroma na razmere, nastale vsled moratorija in trgovskega občejanja z raznimi državami, da se likvidacija deviznih in valutnih kupčij razen kupčij z nemškimi devizami in z italijanskimi devizami in z italijanskimi bankovci preloži za en mesec.

Anglež za vojni pomožni fond.

Brno, 1. septembra. (Kor. urad.) Član angleškega parlamenta Arnold Maurice de Forest v Londonu, posestnik domen Eichhorn in Rositz je daroval za vojni pomožni fond potom moravskega namestništva 25.000 K. Avtomobilska nezgoda ogrskega poslanca.

Budimpešta, 31. avgusta. (Kor. urad.) Ogrski kor. urad poroča: Včeraj popoldne je zadel avtomobil poslanca Viljema Vaszonyja na Margitinem mostu ob voz cestne železnice, pri čemer je padel poslanec z voza ter se obrezal ob stekla na obrazu in rokah tako, da so ga morali prepeljati v neki sanatorij. Rane niso nevarne.

Priseljevanje Nemcev na Švedsko.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz Stockholma: Vlada je preklicala prepoved priseljevanja nemških državljanov. Vsak inozemec, ki pride sem, je samo dolžan, da imenuje svoje zadnje bivališče.

Albanija.

Rim, 31. avgusta. (Kor. urad.) »Tribuna« poroča iz Barija z dne 30. avgusta: Poročila iz Albanije potrjujejo, da namerava knez Wlad Drač

zapustiti. Jutri se bo baje odpeljal z italijansko topničarko »Misurata«, kam pa se bo obrtnil, ni natančno znano.

Konklave.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) »Corriere d'Italia« piše: Papeški ceremonijarji so ukrenili vse potrebno glede ceremonij zatvoritve konklava. Maršal Egigi Albanigouerner in monsij. Misiattelli bosta s suito prišla v Sikstinsko kapelo, da položita tam prisego pred svetim kolegom. Potem bodo kardinale spremili v njihove celice, nakar bo prefekt ceremonij pozval vse prelato in dostojanstvenike, ki se ne udeležijo konklava, da naj se odstranijo. Kmalu nato bo dal zvonec v dvorišču sv. Damasa znamenje, da se konklave zatvori. Končno se bo konstituirala notranja in zunanja zatvoritev konklava ter se bo o tem napravila notarska lista.

Rim, 31. avgusta. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« priobčuje razgovor z nekim kardinalom škofom, ki je med drugim izjavil, da bi sveti koleg rad imel pontifikat, s katerim bi se mogel vrniti k svoji historični nalogi velike pacifikacije. Nadaljna naloga novega papeža bi bila, da da episkopatom zopet večjo moč. Da se doseže ta cilj, je treba energičnega papeža, ki bi bil obenem poznavalec duhovnih potreb škofij in doktrin socialne politike. Kristjanstvo potrebuje energičnega papeža, ki odgovarja času.

Rim, 31. avgusta. (Kor. urad.) Ob 9. dopoldne so prišli v Rimu navzoči kardinali v Vatikan, kjer so se zbrali v t. zv. sala regia, kjer je imela švicarska in vatikanska garda častno službo v gala - uniformah. Kardinal Ferata je bral ob 10. dopoldne v Sikstinski kapeli mašo, katere se je udeležilo 53 kardinalov. Pri maši je delala plemiška garda v gala-uniformah službo.

Rim, 1. septembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča: Ob 5. popoldne so dospeli vsi kardinali v Vatikan. Kardinali so se zbrali v Pavlanski kapeli ter so od tam odšli v Sikstinsko kapelo, ki je bila izpremenjena v volilno dvorano. Tu so položili kardinali drug za drugim prisego, nakar se je izvršila formaliteta zatvoritve konklava. Vse telefonske žice, ki vežejo notranjost konklava z zunanjim svetom, so prerezali.

Razne stvari.

* **Mohamedanec zdravnik Rdečega križa** Dr. Sulejman beg Haidarovič zdravnik v Travniku v Bosni, se je ponudil Rdečemu križu. Deloval je že v poslednji balkanski vojni v turški armadi kot zdravnik.

* **Tovarna Creuzot**, ki izdeluje znane topove, je francoski vladi darovala 26 popolnih baterij 105 milimetrovskih topov v vrednosti 12 milijonov mark. Te baterije so bile pred začetkom vojne naročene od neke tuje države.

* **Lepa vojaška karliera.** Pred kratkim je bil imenovan polkovnik Rudolf Obauer pl. Bannerfeld, poveljnik pehotnega polka št. 10, za generalnega majorja. Obauer, ki je postal iz navadnega infanterista generalni major, se je priglasi leta 1878. prostovoljno k vojakom. S pošetnim polkom št. 12 se je udeležil več krvavih bojev za časa okupacije, v katerih je bil polk decimiran. V tej vojni je postal Obauer podčastnik in obenem zastavonoša. V bitki pri Maglaju je rešil čast polka, polkovni prapor. General Filipovič je podpiral povišanje mladega junaškega vojaka, ki je absolvirал samo štiri gimnazijske razrede, za poročnika. Obauer je postal poročnik v 12. pehotnem polku, v katerem je avanziral do polkovnika. Cesar mu je podelil tudi plemstvo in priimek »pl. Bannerfeld« z ozirom na njegov junaški čin pri Maglaju.

* **Avust — mesec bitk.** V vojnah zadnjih stoletij je igral mesec avgust veliko vlogo. Bil je mesec bitk. Pred sto leti, a tudi v francosko-nemški vojni pred 44 leti so se velike bitke bile ravno v avgustu. Dne 26. avgusta 1813. je maršal Blücher premagal Francoze pri Katzbachu. Dne 27. avgusta 1813. je bila krvava bitka pri Hagelbergu, kjer so Nemci uničili eno celo francosko divizijo. Dne 26. in 27. avgusta 1813. je zmagal Napoleon pri Drazdanih, toda zmaga zaveznikov dne 30. avgusta pri Kulmu je uničila vse Napoleonove uspehe. — Francosko-nemška vojna leta 1870. se je pričela z mobilizacijo dne 16. julija. Prvo zmago si je priborila nemška armada dne 4. avgusta v bitki pri Weissenburgu. Dva dni kasneje ste bili veliki bitki pri Wörthu in Spichernu. Sredi meseca avgusta je bila porazena francoska renška armada in prisiljena, da se je umaknila v Mec. Dne 14. avgusta 1870. je bila bitka pri Colmaru.

Nouillyju, dne 16. avgusta pri Vionvillu in Mars la Touru, dne 18. avgusta pa pri Gravelottu. Dne 30. avgusta se je končala bitka pri Beaumontu z nemško zmago, dne 31. avgusta pa je general Manteuffel odbil izpad Francozov iz Meca v Noisseville. Mesec avgust je bil torej najbolj krvav mesec v zgodovini devetnajstega stoletja in kakor dogodki kažejo, bo krvav tudi v povestnici sedanjega dvajsetega stoletja.

* **Milijarder Vanderbilt v denarnih stiskah.** Kot je pred kratkim poročal italijanski list „Corriere della Sera“ je dospel v Milan milijarder Vanderbilt s svojo soprogo, kjer je hotel nemoteno od svetovne vojne preživeti par mirnih dni v hotelu Cavour. Vendar je prišel znani milijarder v denarne zadrege, čeprav je najbrže sam ni nikdar mislil, da bi bilo to kedaj mogoče. Ko mu je zmanjkalo denarja, je izstavil ček na večjo svoto denarja, ki ga pa ni hotela nobena banka sprejeti. Istotako se je zgodilo več drugim bogatim Amerikancem, ki so pred svetovno vojno pobegnili v Italijo. V hotelu Cavour so imeli ti „reže“ posvetovanje, da pomorejo tej bedi. Temu posvetovanju je prisostvoval tudi ameriški konzul in se je sklenilo, da se cela ameriška kolonija poda v Genovo, da je saj pri morju in da se lahko odpelje v domovino če dospe denar. Po par dnevih mučnega čakanja je sporočil končno ameriški konzul v Rimu Vanderbiltu, da je on založil zanj in za njegove „sotrpine“ svoto dveh in pol milijonov dolarjev in da je ukrenil vse potrebno, da zagotovi ladjo, ki popelje njega in njegove tovariše v Ameriko. Tako se je končno še dokaj srečno končala denarna zadrega milijarderja Vanderbilta in njegovih „revnih“ tovarišev.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. avgusta: Juri Demšar, orožniški postajevođa, Zaloška cesta 29 (Garnizijska bolnica).

Dne 28. avgusta: Jakob Verbosšek pešec 87. pešpolka, Zaloška cesta 29 (Garnizijska bolnica).

Dne 30. avgusta: Marjana Siana krojačeva žena, 54 let, Sv. Petra cesta 52.

Dne 31. avgusta: Marija Zupančič, zasebnica, 80 let, Karlovska cesta 7.

V deželni bolnici:

Dne 25. avgusta: Leopold Blas, tovarniški knjigovoz, 54 let. — Marjana Pagon, posestnikova žena, 34 let.

Dne 26. avgusta: Josip Mallner, dijak, 16 let.

Dne 27. avgusta: Ivan Avman, posestnikova hči, 27 let.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
31.	2. pop.	739.2	25.5	sr. vzh.	del. oblak.
9. zv.	739.2	19.4	sr. szah.	jasno	
1.	7. zj.	739.6	13.4	sl. jzah.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 18.5° norm. 17.0° Padavina v 24 urah mm 0.0.



Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. itd.

F. BATJEL

Gorica, Stolna ulica št. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem prežalostno vest, da je naš ljubi mož, oče, tast itd., gospod

Josip Krajnc

veleposestnik, lesni trgovec, načelnik posejilnice, občinski svetovalec, član okraj. zastopstva, častni član požarne brambе in čitalnice

danes, ob pol 1. uri popoldne, previden s sv. zakramenti, po dolgi mučni bolezni v 71. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo v sredo, dne 2. septembra 1914 ob 10. uri popoldne iz hiše Zalosti na pokopališče v Gornjem gradu.

GORNJI GRAD, dne 31. avgusta 1914.

Ježeta Krajnc, soproga. Mica, Jelica, Kati, Ivanka, hčere. Paul Krajnc, sestra. Viktor Paršoh, Anton Felcljan, Franc Podbrežnik, Ivan Vohlo, zeti. Viktor, Hans, Marija, Bruna Paršoh; Marija, Valerija, Miroslav, Zmagoslav, Oskar, Olga Felcljan; Franc, Marija, Ladislav, Ljudmila, Stanislav Podbrežnik; Ivan, Vladimir Vohlo, vnuki in vnukinje.

3126

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

522

Velika izbira! Solidna postrežba!

Preselitev.

Strojno pletenje A. HARING

Dvorski trg št. 1

3124

je od 8. septembra naprej na Kongresnem trgu št. 13.

Dekler bo kaj zalogo, se bodo otroški plašči, obleke, avlice prodajale daleč pod tverniške cene.

Tedenske Slike

List „**Tedenske Slike**“ prinaša vsak teden obilo zanimivih slik z raznih bojišč, popisuje življenje in dogodilja naših vojakov v taboriščih in na bojišču ter opisuje važnejše dogodke doma in na tujem.

Zahtevajte povsod list „**Tedenske slike**“.

Naročite si „**TEDENSKÉ SLIKÉ**“! Četrtna naročnina je K 2-50, za 1 mesec pa samo 90 vinarjev.

Naslov: „**Tedenske Slike**“, Ljubljana.

Po trafikah, knjigarnah in na kolokivorih zahtevajte „**Tedenske Slike**“, izvod stane 22 h. Ilustriran tednik „**Tedenske Slike**“ obsega 16 strani.

Kupujte list „**Tedenske Slike**“!

3128

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Rezervni fond K 60,750-720-18 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129,965.304-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanila dajo:

cigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

V gostilni „Leon“

Florijanska ulica šte. 6

vsak dan raznovrstna divjačina.

Priznana fina kuhinja. — Izvrstna vina.

Močno motorno kolo

»Neckarsulm« 3 1/2 HP. posebno pripravljen za vojaške namene, se prodaja proti takojšnjemu plačilu za samo K 280.—

Istotako se prodaja tudi popolnoma nova

vojaška uniforma

za enoletnega prostovoljca (velikost 163 m) z vsemi pripadki.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Za vstop s 1. oktobrom se išče mlajši

knjigovodja

zmožen bilance slovenskega in nemškega jezika, za tovarno blizu Ljubljane.

Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda«.

3127

Dekliški penzionat Moll Dalmer

Dunaj VIII, Wickenburggasse 3.

Kuharska in gospodinjstva šola. Dom za mlade deklice dijakinje. Znanstveno praktični tečaj. V zvezi z najboljšimi učilišči Dunaja n. pr. konservatorij, Schwarzwald, Luithen, trgovskimi šolami itd.

Izborna preskrba. — Fina, skrbna vzgoja. — Lepi zračni prostori. — Zmerne cene.

Sprejem za celo šolsko leto in za krajši čas. Prospekti in pojasnila v internatu, VIII, Wickenburggasse 3 (govorilne ure od 1/211—1/212, telefon 18025) in v Schwarzwalddorfu učiliščih, 1. Wallnerstrasse 2 (tel 19227). Imenica: gospa Ivana Moll Dalmer, drž. dipl. učiteljica kuharstva in gospodinjstva.

2445

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

523

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. Z.

Hranilne vloge

se sprejmejo od vsakogar in se obrestujejo od dneva vložitve, ako jih ni treba odpovedati po

33

5% ob 60 dnevni 5 1/4% ob 90 dnevni 5 1/2% ob 120 dnevni 5 3/4% ob 150 dnevni 5 1/2% ob 180 dnevni 5 3/4%

Obresti se polletno pripisujejo h kapitalu. Nikakega rentnega davka. Stanje vlog: K 6,800.000. Stanje jamčujočih zadrušnih deležev: K 7,000.000, rezervnih zakladov in vrednostnic K 1,050.000. Poslovni razvidi in poštne položnice brezplačno na razpolago. Pojasnila daje brezplačno:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip šte. 22.

Govorilne ure vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

*

Telefon št. 100.

Mednarodna spedijska, spedijske in zacinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvržena blaga. Najmodernejše opremljeno podjetje za solitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniš listov:

„DALMATIE“ delniške parobrodne družbe v Trstu.

Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Zmerne cene.

3237

Točna postrežba.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnice prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice

bluze, modno blago, sukno, platno, garancije, preproge, črpe, rute, plati.